

96 . Isaccea | Județ: Tulcea | Punct: Cetate | Anul: 2005

Anul: 2005

Cod RAN: 159696.05

Perioade: Antichitate, Evul Mediu, Perioada modernă

Epoci: Epoca romană timpurie, Epoca romană târzie, Epoca medievală timpurie, Evul Mediu, Perioada modernă

Tipuri sit: amenajare/construcție

Categorii sit: Apărare (construcții defensive), Religios, ritual și funerar

Autori: Victor-Heinrich Baumann, Adrian Hamzu, Gheorghe Mănușu-Adameșteanu, Adina Voicu

Instituții: Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași, Muzeul Municipiului București, Universitatea "Alexandru Ioan Cuza", Iași

Rezumat

În 2005 s-au realizat săpături arheologice în toate sectoarele sitului.

În secțiunile epuizate aflate la E și la V de Turnul cel mare a fost identificat cel mai vechi sistem de fortificație existent la Noviodunum și care reprezintă faza de pământ a castrului roman, datată în secolul I p.Chr. În timpul campaniei 2004 s-a stabilit drept obiectiv degajarea Turnului A, care a fost descoperit în 2004. În colțul de SE al orașului, obiectivul în campania 2005 a fost finalizarea cercetărilor realizate în nivelurile superioare bizantine și medievale mai ales în partea nordică a sectorului. În zona sudică a sectorului săpăturile în profunzime au permis observarea distrugerilor succesive ale colțului de SE al cetății petrecute în perioada epocilor medievală, modernă și contemporană.

În sectorul Necropolă – Lutărie (extramuros) în campania 2005 au fost săpate 25 de complexe arheologice : 13 gropi menajere de secol IX-X și 19 morminte romano-bizantine de secol IV-V.

Raport

În extremitatea de SE a așezării fortificate cu caracter urban de la Noviodunum – Isaccea, în cursul anului 2002 a fost deschis un sector nou, încredințat lui Cristian Olariu, cu participarea studenților de la Facultatea de Istorie din București și coordonat de responsabilul de șantier. Primele două secțiuni, de 30 x 2,5 m, cu un martor lat de 1 m între ele (TC1 și TC2); perpendiculare pe latura de S a incintei, încercau să surprindă un posibil turn de colț. Numerotarea carourilor, trasate din 4 în 4 m, începea de la S la N; spre S, între c. 5–c. 1, terenul prezintă o pantă abruptă. În cele două secțiuni au fost surprinse mai multe tronsoane de ziduri din epoca romană și romano-bizantină. Cercetările din anul 2003 au încercat să clarifice unele dintre situațiile apărute în prima campanie, în TC1 și TC2, în acest scop fiind deschisă o nouă secțiune, TC3, cu aceleași dimensiuni ca precedentele, la 1 m spre E de TC29. Campania din 2004 a fost limitată doar la o săptămână și nu a fost prezentată în 2005.

În cursul anului 2005 partea de N a acestui sector a fost încredințată dlui. dr. Gh. Mănușu-Adameșteanu în scopul epuizării cât mai rapide a depunerilor din epoca medie bizantină (sec. X-XIV); la săpături au fost prezenți și doi studenți de la Facultatea de Istorie din Iași. Deoarece pe traseul celor trei secțiuni, în c. 1-5, depunerile bizantine fuseseră deja îndepărtate, cercetările din această porțiune a sectorului TC au fost continuate de dr. V.H. Baumann.

În TC1, în c.6, la -0,40 m, au fost surprinse câteva coaste aparținând unui schelet de copil-adolescent, orientat V-E; în profil nu se observa groapa mormântului; stratigrafic, acesta aparține etapei sec. XIII – începutul sec. XV. În 2003, în c.8, la -0,62 m, a fost dezvelit un alt mormânt de copil, orientat NV-SV10. Pe latura de S a cetății, expediția engleză, în perioada 5-12 august 2005, a dezvelit un mormânt feminin (vârsta: 11-14 ani; determinare efectuată de un antropolog din Anglia). Stratigrafic, aparține sec. XIII-XV; este

singurul mormânt care a avut inventar, respectiv, un pandantiv cu o pastilă de sticlă sodică (informație Khris Lockear); alte morminte au fost menționate în cursul cercetărilor efectuate de către Ioan Barnea în 1953-1954. din aceste informații disparate se poate presupune că, într-o anumită perioadă din cursul sec. XIII-XV, în zona extramuros din imediata vecinătate a incintei, s-au practicat înmormântări (de remarcat că, până în acest moment, toate mormintele sunt de copii).

De la -0,80 m, în jumătatea estică a secțiunii TC1, apare aceeași amenajare din pietre de mici dimensiuni, legate cu pământ negru, bine bătătorit (o stradă?), care a fost cercetată încă din 2002, în TC2 și TC3. În cele două săptămâni ale campaniei din anul 2005 am reușit nu numai interpretarea ei, fără a o putea degaja. La -0,90 – 1 m, în capătul de N al secțiunii TC2, strada se întindea pe aproape toată lățimea secțiunii (2,30 m) și pe o lungime surprinsă de 3 m (întră în profilul de N). Strada trece și în TC3, în c. 6-7, pe o lățime de cca. 1 m, până deasupra „edificiului”, dimensiunile actuale sugerează o stradă orientată E-V, surprinsă pe o lățime de 3,00 m (întră în profilul de N) și o lungime de cca. 7,50 m (rezultată prin cumularea segmentelor surprinse în TC1 – cca. 2 m, profil dintre TC1 și TC2 – 1 m, în TC2 – pe 2,50, profil TC2 și TC3 – 1 m, în TC3 – pe 1 m).

Spre E de TC3 am trasat în 2005 o casetă de 3 x 5 m, fără martor, pentru a dezveli emplectonul din piatră mică și mijlocie, prins cu mortar alb, de la o amenajare demantelată masiv.

Stratul de pământ care acoperă „edificiul” este foarte sărac în materiale arheologice: puține fragmente ceramice din sec. XIII-XIV, fragmente de brățări de sticlă, dar nici o monedă.

Latura de E a fost demantelată în vechime de o groapă mare, care a spart tot zidul: spre profilul de E au fost descoperite fragmente de borcane din sec. XI, care ar putea sugera momentul distrugerii, la un interval nedeterminat după dezafectarea construcției; trebuie semnalat însă că, stratigrafia zonei fiind foarte afectată de numeroase intervenții, succesiunea cronologică rămâne a fi stabilită prin continuarea cercetării. Nu s-a păstrat nici una dintre fețele zidului. În colțul de NE al extinderii, sub fundația zidului cu mortar alb, au fost dezvelite două asize de la fundația unui alt zid, care folosește și piatră locală, galbenă; acestea au apărut la o adâncime de -0,75 m față de la nivelul actual de călcare (măsurat la profilul de N). Zidul are două fețe, la N și la S, este lat de 0,80 m, iar înălțimea dezvelită este de 0,25 m. A fost surprins pe trei segmente, toate suprapuse de amenajarea din piatră legată cu mortar alb.

La E de „edificiu” și la 0,65 m V de profilul de E, s-a recoltat ceramică amestecată (buze borcan din sec. XI, XIII și ceramică romană) în jurul unei amenajări rectangulare cu dimensiunile de 0,80 x 0,65 m, din piatră nefasonată, de dimensiuni mijlocii (0,30 x 1,518 x 0,14 m). Între pietre a fost găsit un schelet de câine de talie medie sub care au fost recoltate alice de plumb din timpul războaielor ruso-turce. Bulversarea depunerilor arheologice este confirmată de prezența în c.7, la -0,40 m, a unui follis din sec. XI, dar și a unui fragment de baionetă din primul război mondial.

În zona sudică a sectorului TC, primele două secțiuni au fost adâncite până la -4,00 m l1, ceea ce a permis o serie de observații pertinente asupra demantelărilor succesive petrecute în colțul de SE al cetății.

În c1 din TC1 și TC2 s-au profilat resturile unui zid cu mortar de var, demantelat în epoca medievală. În fața acestuia, la S, s-a dat peste locuirea medievală din sec. XIII-XIV.

În TC1 a fost adâncită suprafața din fața zidului „severian”¹² până la -2,50 m, în dreptul ?1. Temelia acestuia prezintă la S două plinte, dintre care prima, înaltă de 1,40 m, a fost construită, foarte probabil în sec. III p.Chr., întrucât materialul ceramic recoltat aparține sec. II p.Chr.

Această substrucție s-a realizat în pământ galben umblat, conținând resturi arheologice din sec. I-II p.Chr. și a stat la baza zidului cu plintă. Este marcată pe ambele profiluri de secțiuni TC1 și în grundriss de un strat de moloz, cu multă cărămidă pisată mărunț, reflectând activitatea de combinare a mortarului pentru zidul roman.

Acest strat a fost nivelat cu pământ galben până la nivelul plintei superioare. Prima temelie a tăiat un strat subțire de mortar alb de var nisipos, surprins și în TC2, c.2, la adâncimea de -0,70 m, sub plinta de construcție, iar la baza sa au fost descoperite fragmente de mortar de var cu cărămidă pisată.

La N de zidul „severian”, în spațiul dintre acesta și frontul avansat al turnului romano-bizantin, groapa

unui bordei din sec. XI s-a adâncit până la -3,30 m. La -2,45 m zidul „severian” prezintă pe fața sa nordică, în dreptul ?2, o plintă de construcție lată de 0,30 m, ceea ce, raportat la situația evidențiată la S, pune problema a cel puțin două faze de construcție.

Informații suplimentare online

[Raportul 3399 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
